

Handläggare
Mats Christenson
Telefon: 0850812201

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
25 augusti 2022

Remiss Riktlinjer för utplacering av enklare hinder på gång- och cykelvägar

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2022/582

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har till bland annat Södermalms stadsdelsnämnd skickat ett förslag till riktlinjer för utplacering av enklare hinder på gång- och cykelvägar på remiss. Syftet med riktlinjerna är att de ska fungera som stöd till tjänstepersoner vid beslut kring enklare hinder på gång- och cykelvägar i syfte att stoppa obehörig trafik.

Stadsdelsförvaltningen anser att det är bra att staden tar fram riktlinjer för utplacering av enklare hinder på gång- och cykelvägar, detta för att det ska råda tydlighet från stadens sida gällande hur stadens gång- och cykelvägar utformas. Riktlinjerna kan vara aktuella att tillämpa för stadsdelsförvaltningen för de gång- och cykelvägar som stadsdelsnämnden ansvarar för på parkmark.

Enligt förvaltningen är det önskvärt att färgsättning av pollarna som ska hindra otillåten trafik överensstämmer med stadens färgskala för övrig utrustning i stadsmiljön. Detta förutsatt att trafiksäkerheten inte påverkas.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har av kommunstyrelsen fått ett förslag till riktlinjer för utplacering av enklare hinder på gång- och cykelvägar på remiss. Remissen har förutom till Södermalms stadsdelsnämnd remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden och till samtliga andra stadsdelsnämnder.

Förslaget till riktlinjer bifogas som bilaga 1 och trafikkontorets tjänsteutlåtande bifogas som bilaga 2 till tjänsteutlåtandet.

Remisstiden sträcker sig till den 7 september 2022.

Ärendet

Nedan görs en sammanfattning av förslaget till riktlinjer för utplacering av enklare hinder på gång- och cykelvägar samt delar av trafikkontorets tjänsteutlåtande.

Syftet med riktlinjerna är att de ska fungera som stöd till tjänstepersoner vid beslut kring enklare hinder på gång- och cykelvägar i syfte att stoppa obehörig trafik.

Olovlig motorfordonstrafik på gång- och cykelvägar är först och främst en polisiär fråga, men hos polisen är denna smittrafik enligt förslaget inte prioriterad. Fysiska hinder på gång- och cykelvägar bör undvikas, men om de ändå bedöms nödvändiga är det viktigt att det finns riktlinjer kring hur och när de ska användas. Felaktigt utplacerade hinder anges skapa större problem än fordonen i sig och i värsta fall kunna bidra till allvarliga olyckor som konsekvens. Det är därför enligt förslaget viktigt att utreda behovet av hindret och dess placering noggrant.

Dokumentet är indelat i fem kapitel:

1. Hinder som åtgärd
2. Val av hindertyp
3. Övriga hinder
4. Utformningsprinciper
5. Typskisser

Hinder som åtgärd

I förslaget anges att studier visat att hinder ibland kan leda till olyckor varför de ska undvikas i största möjliga mån. Det finns dock situationer där hinder är en lämplig åtgärd, men varje utplacering av hinder bör föregås av en platsutredning. Ibland behöver stadens tjänstepersoner även utreda om ett befintligt hinder ska ersättas eller tas bort. För att säkerställa att ett hinder är befogat tar dokumentet upp följande frågeställningar som alla måste besvaras med ett ”ja” om utplacering av ett hinder ska bli aktuellt;

- Nås en målpunkt snabbast med bil via en gång- och cykelväg och är det ett dokumenterat problem?
- Har andra åtgärder visat sig otillräckliga?
- Är problemet med bilfordon på gång- och cykelvägen större än problemet som hindret själv resulterar i?

Val av hindertyp

De hindertyperna som beskrivs i dokumentet är antingen eftergivliga pollare eller borttagbara fasta pollare. Det finns situationer där varken eftergivliga eller borttagbara fasta pollare är det lämpligaste alternativet varför andra platsanpassade lösningar krävs. Vid dessa särskilda fall krävs det platsspecifika utredningar för att avgöra vilket hinder som är lämpligast.

Eftergivliga pollare erbjuder god framkomlighet för såväl gående som cyklister. Eftergivliga pollare är mer förlåtande än fasta hinder vid en eventuell kollision. Ur ett cykelperspektiv är därför eftergivliga pollare det mest lämpliga hindret.

Borttagbara fasta pollare erbjuder god framkomlighet för gående såväl som för cyklister, men de är inte lika förlåtande vid en eventuell kollision. Vid beslut om att en pollare ska placeras ut ska också en bedömning göras av om hindret behövs året runt eller endast under sommartid. Det som avgör detta är hur prioriterad gång- och cykelvägen är och hur stort problemet med smittrafik är jämfört med den merkostnad som uppstår för drift och underhåll.

När det kommer till borttagbara fasta pollare så bör dessa i första hand endast vara utplacerade sommartid. Detta på grund av att förarna av väghållningsfordonen då slipper det tidskrävande och omständliga arbetet med att montera bort pollaren vid exempelvis snöröjning. Om problemet med att fordon även trafikerar gång- och cykelvägen sker under vintertid så kan en lösning med en permanent borttagbar fast pollare väljas.

Övriga hinder

Det finns situationer där varken eftergivliga eller borttagbara fasta pollare är det lämpligaste alternativet varför andra platsanpassade lösningar krävs. Det kan exempelvis röra sig om områden där det finns stor risk att hindren förstörs eller flyttas, där det krävs en högre grad av flexibilitet eller områden som kräver särskilt kraftiga hinder.

Särskilt kraftiga hinder kan enligt förslaget bli aktuella när det handlar om att förhindra terrorattacker. Vid dessa fall krävs det platsspecifika utredningar för att avgöra vilket hinder som är lämpligast.

Utformningsprinciper

Oavsett vilken hindertyp som visat sig vara lämplig ska riktlinjer enligt förslaget följas vid utplacering. Högsta prioritet är trafiksäkerheten, men hänsyn bör om möjligt även tas till den miljö där hindret ska uppföras. Det kan handla om gestaltning, estetik och

kulturmiljö. I förslaget anges riktlinjer för placering av hindret så att trafiksäkerheten tryggas.

Typskisser

I förslaget anges olika typskisser för placering av pollare på fem vanligt förekommande vägsektioner för gång- och cykelvägar.

I förslaget anges att dessa riktlinjer utgör en bra utgångspunkt men att de inte alltid kan följas fullt ut eftersom varje plats har sina unika förutsättningar gällande exempelvis omgivning, underlag och trafikflöden. Det är därför viktigt att varje utplacering föregås av en utredning för att säkerställa att hindren placeras optimalt utifrån de gällande förutsättningarna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsmiljöavdelningen inom Södermalms stadsdelsförvaltning. Ärendet har behandlats av förvaltningsgruppen och pensionärsrådet den 15 augusti 2022 samt i rådet för funktionshindersfrågor den 16 augusti 2022.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Stadsdelsförvaltningen anser att det är bra att staden tar fram riktlinjer för utplacering av enklare hinder på gång- och cykelvägar, detta för att det ska råda tydlighet från stadens sida gällande hur stadens gång- och cykelvägar utformas. Riktlinjerna kan vara aktuella att tillämpa för stadsdelsförvaltningen för de gång- och cykelvägar som stadsdelsnämnden ansvarar för på parkmark.

Enligt förvaltningen är det önskvärt att färgsättning av pollarna som ska hindra otillåten trafik överensstämmer med stadens färgskala för övrig utrustning i stadsmiljön. Detta förutsatt att trafiksäkerheten inte påverkas.

Ann-Christine Jenvén
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Andreas Evestedt
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Riktlinjer vid utplacering av enklare hinder på gång- och cykelvägar, April 2022.
2. Riktlinjer för utplacering av enklare hinder på gång- och cykelvägar, trafikkontorets tjänsteutlåtande, dnr T2019-00113.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Jenvén, Stadsdelsdirektör	2022-08-08
Andreas Evestedt, Avdelningschef	2022-08-08